

Jan Ostroróg

[autor instrukcji wychowawczej](#)

[pisarz](#), [fundator](#), [wojewoda poznański](#), [uczeń](#)

Ur. 15.1.1565,

Zm. 1.6.1622,

Dane rodziców

Stanisław Ostroróg (1519-1568)

Zofia Tęczyńska

Wychowanie i wykształcenie

Wczesna śmierć ojca (1568) sprawiła, że wychowywała go tylko matka, gorliwa luteranka. Wraz z bratem [Mikołajem](#) początkowo pobierał nauki w rodzinnym [Grodzisku](#). W latach 1573–1576 ich [nauczycielem](#) był Piotr Artomius.

Etapy kariery dot. edukacji

W latach 1578–1579 z bratem [Mikołajem](#) przebywał w [Altdorfie](#), a od jesieni 1579 do wiosny 1581 roku w gimnazjum Jana Sturma w [Strasburgu](#). Wówczas ich [domowym nauczycielem](#) był Chrystian Francken. W marcu 1581 roku pod opieką Jana Jonasa z Moraw przez [Bazyłę](#) (tu gościli u T. Zwingera) i [Zurych](#) udali się do [Genewy](#). [Mikołaj](#) i Jan [immatrykulowali](#) się tu 9 kwietnia.

W czerwcu 1581 roku z nakazu matki wyjechał z [Genewy](#), zostawiając tam brata [Mikołaja](#). Zwiedził [Anglię](#), [Francję](#), dotarł do [Italii](#). Przebywał w [Padwie](#), [Weronie](#). W 1582 roku wrócił do ojczyzny.

Według Kaspra Niesieckiego miał być [wychowawcą synów Zygmunta III Wazy](#), jednak ówczesny stan zdrowia mu na to nie pozwalał. Mógł im jednak udzielać ogólnych porad wychowawczych w kwestiach wojskowych, dworskich i politycznych.

Był autorem [instrukcji wychowawczej](#) dla swoich synów udających się na studia zagraniczne, którą wydał drukiem w 1615 roku i zatytułował: "Ad filios admonita epistola contra fraudulentiam scripta editi sub titulo Monita privata Societatis Jesu". Nie chciał, by synowie kształcili się w [kolegiach jezuickich](#) i akademiach zagranicznych, bo nauka tam pobierana jest przydatna życiu zakonnemu, on zaś pragnął, by synowie służyli królowi i Rzeczypospolitej. Większą wagę przykładał do praktyki (zwłaszcza politycznej, zdobywanej przez przyglądanie się i informowanie o urządzeniach i stosunkach w obcych krajach) niż do teorii.

Fakty z życia osobistego

Krótko przed majem 1587 roku przeszedł na katolicyzm, składając wyznanie wiary wobec jezuitę Stanisława Warszewickiego. Zaprzyjaźnił się z jezuitami Piotrem Skargą (bywał jego spowiednikiem) i Janem Konarskim.

Był fundatorem kościołów katolickich w rodzinnych Grodziskach oraz w innych miejscowościach, inicjatorem ufundowania klasztoru bernardynów w Sokalu w 1599 roku oraz fundatorem [kolegium jezuickiego](#) we [Lwowie](#).

W swoim folwarku stosował wzorową uprawę gleby i celową gospodarkę leśną, zakładał liczne browary, gorzelnie, młyny, stawy, pszczelarnie, sady, chmielarnie, a nawet winnice. Gospodarstwu poświęcił część swych pism.

Żył w [XVI-XVII](#) wieku.

Bibliografia

Podmiotowa

1. J. Ostroróg, *Ad filios admonita epistola contra fraudulentiam scripta editi sub titulo Monita privata Societatis Jesu*, [w:] Pisma pedagogiczne polskiego Odrodzenia, wyd. J. Skoczek, Wrocław, 1956.

Przedmiotowa

1. H. Barycz, *Z dziejów polskich wędrówek za granicę*, Warszawa, 1969.
2. J. Skoczek, *Wychowanie Wazów*, Lwów, 1937.
3. W. Dworzaczek, *Ostroróg Jan h. Nałęcz*, Polski Słownik Biograficzny, t. 24 z. 3, Wrocław, 1979.